

Guia docent

804321 - HDA-A - Història de l'Art

Última modificació: 25/09/2020

Unitat responsable: Centre de la Imatge i Tecnologia Multimèdia
Unitat que imparteix: 804 - CITM - Centre de la Imatge i Tecnologia Multimèdia.

Titulació: GRAU EN DISSENY, ANIMACIÓ I ART DIGITAL (Pla 2017). (Assignatura obligatòria).

Curs: 2020   **Crèdits ECTS:** 6.0   **Idiomes:** Català

PROFESSORAT

Professorat responsable: Torelló Oliver, Josep

Altres: Gracia Valladares, Marta

COMPETÈNCIES DE LA TITULACIÓ A LES QUALS CONTRIBUEIX L'ASSIGNATURA

Específiques:

CEAAD 1. Analitzar la història i evolució de l'art digital i identificar els diferents estils i períodes dels valors estètics i culturals de la societat.

Transversals:

02 SCS. SOSTENIBILITAT I COMPROMÍS SOCIAL: Conèixer i comprendre la complexitat dels fenòmens econòmics i socials típics de la societat del benestar; capacitat per relacionar el benestar amb la globalització i la sostenibilitat; habilitat per usar de forma equilibrada i compatible la tècnica, la tecnologia, l'economia i la sostenibilitat.

07 AAT. APRENENTATGE AUTÒNOM: Detectar mancances en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per ampliar aquest coneixement.

06 URI. ÚS SOLVENT DELS RECURSOS D'INFORMACIÓ: Gestionar l'adquisició, l'estructuració, l'anàlisi i la visualització de dades i informació de l'àmbit d'especialitat i valorar de forma crítica els resultats d'aquesta gestió.

03 TLG. TERCERA LLENGUA: Conèixer una tercera llengua, que serà preferentment l'anglès, amb un nivell adequat de forma oral i per escrit i amb consonància amb les necessitats que tindran les titulades i els titulats en cada ensenyament.

METODOLOGIES DOCENTS

Les sessions de classe de dues hores es divideixen, en general, en quatre franges d'activitat:

1. Resolució de dubtes respecte als exercicis proposats en la sessió anterior.
2. Explicació i defensa dels exercicis resolts.
3. Adquisició de nous coneixements.
4. Explicació del proper exercici i materials complementaris.
5. Realització de l'exercici

Aquestes franges d'activitat es modulen en funció de la complexitat dels exercicis i els continguts corresponents.

OBJECTIUS D'APRENTATGE DE L'ASSIGNATURA

1. Identificar els principals conceptes estètics y les seves aplicacions socials al llarg de la història de la cultura y de l'art.
2. Mostrar coneixement y saber temporalitzar l'evolució de l'estètica realista, expressionista y de l'abstracció, i mostrar capacitat per analitzar i aplicar aquests coneixements en la investigació i en l'ensenyament de l'art digital.
3. Ser capaç d'establir la relació de l'art, amb la tecnologia i la ciència, des de la fotografia i la cinematografia a l'art electrònic i digital.
4. Mostrar capacitat d'analitzar els canvis estètics a partir de la evolució de les eines i dels processos de treball associats a elles.
5. Mostrar capacitat per identificar els principals moviments artístics, la seva interrelació i capacitat de comprendre i aplicar la multiculturalitat en l'àmbit digital.
6. Mostrar capacitat de analitzar l'evolució de la museografia com a conservació del patrimoni artístic i capacitat d'innovar en la divulgació de la història de l'art i del patrimoni cultural amb eines digitals i plataformes mòbils.
7. Mostrar comprensió lectora suficient en la lectura de documents escrits en anglès, vinculats a la matèria, tals com apunts, articles científics, articles de divulgació, pàgines web, etc.

HORES TOTALES DE DEDICACIÓ DE L'ESTUDIANTAT

Tipus	Hores	Percentatge
Hores grup gran	30,0	20.00
Hores activitats dirigides	12,0	8.00
Hores aprenentatge autònom	90,0	60.00
Hores grup mitjà	18,0	12.00

Dedicació total: 150 h

CONTINGUTS

Tema 1. Història de l'Art Antic a l'Art Modern

Descripció:

- 1.1 Com citar fonts documentals en la història de l'art
- 1.2. Art, ciència i religió. Què és l'art?. Antecedents pre-grecs.
- 1.3. El món grec
- 1.4. El món romà
- 1.5. Antiguitat tardana, orient i l'Alta Edat Mitjana
- 1.6. El romànic i el gòtic
- 1.7 El renaixement i el barroc

Activitats vinculades:

Exercicis proposats en la Pràctica 1

Competències relacionades:

CEAAD 1. Analitzar la història i evolució de l'art digital i identificar els diferents estils i períodes dels valors estètics i culturals de la societat.

07 AAT. APRENTATGE AUTÒNOM: Detectar mancances en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per ampliar aquest coneixement.

06 URI. ÚS SOLVENT DELS RECURSOS D'INFORMACIÓ: Gestionar l'adquisició, l'estructuració, l'anàlisi i la visualització de dades i informació de l'àmbit d'especialitat i valorar de forma crítica els resultats d'aquesta gestió.

02 SCS. SOSTENIBILITAT I COMPROMÍS SOCIAL: Conèixer i comprendre la complexitat dels fenòmens econòmics i socials típics de la societat del benestar; capacitat per relacionar el benestar amb la globalització i la sostenibilitat; habilitat per usar de forma equilibrada i compatible la tècnica, la tecnologia, l'economia i la sostenibilitat.

03 TLG. TERCERA LENGUA: Conèixer una tercera llengua, que serà preferentment l'anglès, amb un nivell adequat de forma oral i per escrit i amb consonància amb les necessitats que tindran les titulades i els titulats en cada ensenyament.

Dedicació: 35h

Grup gran/Teoria: 14h

Aprenentatge autònom: 21h

Tema 2. Història de l'Art Modern a l'Art Contemporani

Descripció:

- 2.1 Il·lustració i la modernitat històrica: del neoclassicisme al romanticisme
- 2.2 Academicisme, realisme i simbolisme
- 2.3 De l'impressionisme a les avantguardes
- 2.4 Avantguardes
- 2.5 L'art després de l'Escola de Frankfurt (després de la 2a Guerra Mundial)
- 2.6 L'era digital i la postmodernitat

Activitats vinculades:

Exercicis proposats en la Pràctica 1

Competències relacionades:

CEAAD 1. Analitzar la història i evolució de l'art digital i identificar els diferents estils i períodes dels valors estètics i culturals de la societat.

07 AAT. APRENENTATGE AUTÒNOM: Detectar mancances en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per ampliar aquest coneixement.

06 URI. ÚS SOLVENT DELS RECURSOS D'INFORMACIÓ: Gestionar l'adquisició, l'estructuració, l'anàlisi i la visualització de dades i informació de l'àmbit d'especialitat i valorar de forma crítica els resultats d'aquesta gestió.

02 SCS. SOSTENIBILITAT I COMPROMÍS SOCIAL: Conèixer i comprendre la complexitat dels fenòmens econòmics i socials típics de la societat del benestar; capacitat per relacionar el benestar amb la globalització i la sostenibilitat; habilitat per usar de forma equilibrada i compatible la tècnica, la tecnologia, l'economia i la sostenibilitat.

03 TLG. TERCERA LLENGUA: Conèixer una tercera llengua, que serà preferentment l'anglès, amb un nivell adequat de forma oral i per escrit i amb consonància amb les necessitats que tindran les titulades i els titulats en cada ensenyament.

Dedicació: 35h

Grup gran/Teoria: 14h

Aprenentatge autònom: 21h

Tema 3. Art i ciència: Construcció de les imatges

Descripció:

- 3.1 Mirar i interpretar: de la prehistòria a la consolidació de la perspectiva
- 3.2 Tipus de perspectiva
- 3.3 Llum i ombra, nivells d'iconicitat
- 3.4 De la llum natural a la il·luminació artificial (real i virtual)
- 3.5 Enquadrament i composició
- 3.6 Distribució dels elements: regles de la composició
- 3.7 Dinàmica de contrast en la lectura de les imatges

Objectius específics:

Exercicis proposats en la pràctica 2

Competències relacionades:

CEAAD 1. Analitzar la història i evolució de l'art digital i identificar els diferents estils i períodes dels valors estètics i culturals de la societat.

07 AAT. APRENENTATGE AUTÒNOM: Detectar mancances en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per ampliar aquest coneixement.

06 URI. ÚS SOLVENT DELS RECURSOS D'INFORMACIÓ: Gestionar l'adquisició, l'estructuració, l'anàlisi i la visualització de dades i informació de l'àmbit d'especialitat i valorar de forma crítica els resultats d'aquesta gestió.

02 SCS. SOSTENIBILITAT I COMPROMÍS SOCIAL: Conèixer i comprendre la complexitat dels fenòmens econòmics i socials típics de la societat del benestar; capacitat per relacionar el benestar amb la globalització i la sostenibilitat; habilitat per usar de forma equilibrada i compatible la tècnica, la tecnologia, l'economia i la sostenibilitat.

03 TLG. TERCERA LLENGUA: Conèixer una tercera llengua, que serà preferentment l'anglès, amb un nivell adequat de forma oral i per escrit i amb consonància amb les necessitats que tindran les titulades i els titulats en cada ensenyament.

Dedicació: 35h

Grup gran/Teoria: 14h

Aprenentatge autònom: 21h

Tema 4. Estètica, concepte i context: Anàlisi i creació de les idees

Descripció:

- 4.1 El signe icònic: nivells denotatiu i connotatiu
- 4.2 Gèneres artístics i estil de les imatges
- 4.3 Dimensions espai i temps
- 4.4 De la imatge analògica a la imatge digital
- 4.5 Realisme pictòric, fotografia i CGI
- 4.6 Expressionisme i abstracció
- 4.7 Concepte de museu i canvi de paradigma

Activitats vinculades:

Exercicis proposats en la pràctica 2

Competències relacionades:

CEAAD 1. Analitzar la història i evolució de l'art digital i identificar els diferents estils i períodes dels valors estètics i culturals de la societat.

07 AAT. APRENTATGE AUTÒNOM: Detectar mancances en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per ampliar aquest coneixement.

06 URI. ÚS SOLVENT DELS RECURSOS D'INFORMACIÓ: Gestionar l'adquisició, l'estructuració, l'anàlisi i la visualització de dades i informació de l'àmbit d'especialitat i valorar de forma crítica els resultats d'aquesta gestió.

02 SCS. SOSTENIBILITAT I COMPROMÍS SOCIAL: Conèixer i comprendre la complexitat dels fenòmens econòmics i socials típics de la societat del benestar; capacitat per relacionar el benestar amb la globalització i la sostenibilitat; habilitat per usar de forma equilibrada i compatible la tècnica, la tecnologia, l'economia i la sostenibilitat.

03 TLG. TERCERA LLENGUA: Conèixer una tercera llengua, que serà preferentment l'anglès, amb un nivell adequat de forma oral i per escrit i amb consonància amb les necessitats que tindran les titulades i els titulats en cada ensenyament.

Dedicació: 35h

Grup gran/Teoria: 14h

Aprentatge autònom: 21h

ACTIVITATS

Pràctica P01: Anàlisi crítica i historiogràfica d'un autor

Descripció:

La pràctica consisteix en la realització d'un conjunt d'exercicis a classe que es complementen amb un projecte basat en la cerca d'imatges, la documentació d'aquestes i el seu anàlisi en profunditat a partir de les indicacions donades pel professorat a classe.

Objectius específics:

1. Cerca de documentació iconogràfica
2. Descripció dels elements bàsics de la construcció d'una imatge
3. Lectura i anàlisi crítica de la imatge
4. Anàlisi del context històrico-estètic de l'obra
5. Anàlisi històric d'un autor
6. Descripció de les referències consultades segons la normativa UPC

Material:

Guió de pràctiques P01 (disponible en l'apartat Materials de l'assignatura al Campus CITM)

Lliurament:

Lliurament a través del Campus CITM

Competències relacionades:

CEAAD 1. Analitzar la història i evolució de l'art digital i identificar els diferents estils i períodes dels valors estètics i culturals de la societat.

07 AAT. APRENTATGE AUTÒNOM: Detectar mancances en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per ampliar aquest coneixement.

03 TLG. TERCERA LLENGUA: Conèixer una tercera llengua, que serà preferentment l'anglès, amb un nivell adequat de forma oral i per escrit i amb consonància amb les necessitats que tindran les titulades i els titulats en cada ensenyament.

06 URI. ÚS SOLVENT DELS RECURSOS D'INFORMACIÓ: Gestionar l'adquisició, l'estructuració, l'anàlisi i la visualització de dades i informació de l'àmbit d'especialitat i valorar de forma crítica els resultats d'aquesta gestió.

02 SCS. SOSTENIBILITAT I COMPROMÍS SOCIAL: Conèixer i comprendre la complexitat dels fenòmens econòmics i socials típics de la societat del benestar; capacitat per relacionar el benestar amb la globalització i la sostenibilitat; habilitat per usar de forma equilibrada i compatible la tècnica, la tecnologia, l'economia i la sostenibilitat.

Dedicació: 37h 30m

Grup gran/Teoria: 37h 30m

Pràctica P02: Concepte i estètica en la creació d'imatges

Descripció:

La pràctica consisteix en la realització d'un conjunt d'exercicis a classe que es complementen amb un projecte basat en la cerca d'imatges, documentació d'aquestes i anàlisi a partir de les indicacions donades pel professorat a classe.

Objectius específics:

1. Cerca de documentació iconogràfica i historiogràfica
2. Descripció dels elements bàsics de la construcció d'una imatge
3. Descripció de l'estètica de les imatges
4. Descripció de les referències consultades segons la normativa UPC
5. Creació d'un projecte en format audiovisual

Material:

Guió de pràctiques P02 (disponible en l'apartat Materials de l'assignatura al Campus CITM)

Lliurament:

Lliurament a través del Campus CITM

Competències relacionades:

CEAAD 1. Analitzar la història i evolució de l'art digital i identificar els diferents estils i períodes dels valors estètics i culturals de la societat.

03 TLG. TERCERA LLENGUA: Conèixer una tercera llengua, que serà preferentment l'anglès, amb un nivell adequat de forma oral i per escrit i amb consonància amb les necessitats que tindran les titulades i els titulats en cada ensenyament.

02 SCS. SOSTENIBILITAT I COMPROMÍS SOCIAL: Conèixer i comprendre la complexitat dels fenòmens econòmics i socials típics de la societat del benestar; capacitat per relacionar el benestar amb la globalització i la sostenibilitat; habilitat per usar de forma equilibrada i compatible la tècnica, la tecnologia, l'economia i la sostenibilitat.

06 URI. ÚS SOLVENT DELS RECURSOS D'INFORMACIÓ: Gestionar l'adquisició, l'estructuració, l'anàlisi i la visualització de dades i informació de l'àmbit d'especialitat i valorar de forma crítica els resultats d'aquesta gestió.

07 AAT. APRENENTATGE AUTÒNOM: Detectar mancances en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per ampliar aquest coneixement.

Dedicació: 37h 30m

Grup gran/Teoria: 37h 30m

SISTEMA DE QUALIFICACIÓ

Projectes i Pràctiques (50%):

- 2 projectes de l'assignatura, amb exercicis setmanals de pràctiques relacionats amb el projecte.

Exàmens (50%):

- 2 exàmens parcials (10%) i 1 examen final (30%):

Participació i actitud d'aprenentatge (10%):

- L'avaluació de la participació de l'alumne/a en les activitats formatives de la matèria, i l'actitud d'aprenentatge, s'avaluarà mitjançant un seguiment de les seves intervencions en classe i de la proporció d'exercicis o pràctiques presentats.

Els alumnes que participin en l'avaluació continuada i no superin aquesta assignatura, podran presentar-se a la prova de reavaluació en què es reavaluarà, només, el percentatge dels exàmens teòrics però no els exercicis pràctics.

NORMES PER A LA REALITZACIÓ DE LES PROVES.

Els exercicis de pràctiques s'inicien durant l'horari de classe en la franja destinada a això i es completen al marge de l'horari previst de classe seguint les instruccions que es donen en el document Full de Pràctica corresponent i les indicacions que a tal efecte s'han donat en la part de la classe corresponent.

L'avaluació de les pràctiques no comporta només la resolució dels exercicis proposats i els projectes, sinó també la defensa que es faci dels resultats quan l'/la alumne sigui requerit per això a l'inici de les classes.

Qualsevol incidència que no permeti resoldre les pràctiques en el termini indicat serà comunicat al professor corresponent mitjançant missatge pel Campus Virtual; amb posterioritat a aquesta comunicació, es resoldrà la pertinència o no de qualsevol causa que motivin la no presentació de l'exercici i s'establiran les alternatives per a completar l'avaluació si les causes són justificades. També es consideraran justificades les causes de no presentació d'exercicis que siguin comunicades al professorat pel Cap d'Estudis.

Exàmens:

Els exàmens es realitzaran mitjançant document electrònic que l'/la alumne ha de completar.

Les preguntes i problemes proposats en els exàmens fan referència tant al contingut teòric de l'assignatura com als exercicis resoltos en les diferents pràctiques. Al marge de cada pregunta o problema consta la contribució en punts a la nota total de l'examen.

Les revisions i/o reclamacions respecte dels exàmens es realitzaran exclusivament en les dates i horaris establerts en el Calendari Acadèmic.

BIBLIOGRAFIA

Bàsica:

- Bauman, Zygmunt. *Arte, líquido?.* Madrid: Sequitur, 2007. ISBN 9788495363367.
- Puig, Irene de. *Kalós: antologia de textos d'estètica.* Vic: Eumo, 2000. ISBN 8476025831.
- Kemp, Martin. *La ciencia del arte: la óptica en el arte occidental de Brunelleschi a Seurat.* Madrid: Akal, 2000. ISBN 8446008661.
- Aristóteles. *Poética.* Madrid: Alianza, 2004. ISBN 9788420658094.
- Lucie-Smith, Edward. *Movimientos artísticos desde 1945.* Barcelona: Destino, 1991. ISBN 842332057X.
- Bozal, Valeriano. *Los primeros diez años: 1900-1910, los orígenes del arte contemporáneo.* Madrid: Visor, 1991. ISBN 8477745471.
- Ward, T.W. *Composición y perspectiva.* Barcelona: Blume, 1992. ISBN 9788487535932.
- Villanueva Bartrina, Ll. *Perspectiva lineal: su relación con la fotografía.* Barcelona: Edicions UPC, 1996. ISBN 8489636125.
- Ching, F.; Juroszek, S.P.; Castán, S. *Dibujo y proyecto.* México [D.F.]; Barcelona: Gustavo Gili, cop. 1999. ISBN 9688873659.
- Fubini, Enrico. *Estética de la música.* Madrid: Visor, 2012. ISBN 9788477746164.
- Dondis, Donis A. *La sintaxis de la imagen: introducción al alfabeto visual.* Barcelona: Gustavo Gili, 1976. ISBN 842520609X.
- García-Matilla, A.; Aparici, R. *Lectura de imágenes.* 3ª ed. Madrid: La Torre, 1998. ISBN 9788479602239.
- Di Giacomo, Giuseppe. *Arte e modernità: una guida filosofica.* Roma: Carocci editore, 2016. ISBN 9788843079285.
- Freund, Gisèle. *La fotografía como documento social.* Barcelona: Gustavo Gili, 1993.
- Caralt, Miquel; Casal, Fernando. *La historia del arte explicada a los jóvenes.* Barcelona: Paidós, 2012. ISBN 9788449326028.
- González García, Ángel. *Escritos de arte de vanguardia 1900-1945.* Madrid: Turner, 1979. ISBN 8470903578.
- Scharf, Aaron. *Arte y fotografía.* Madrid: Alianza, 1994. ISBN 8420671258.
- Bozal, Valeriano. *Estudios de arte contemporáneo.* Madrid: A. Machado Libros, 2006. ISBN 847774680X.
- McCloud, S. *Entender el cómic: [el arte invisible].* Bilbao: Astiberri, 2005.
- Marina, José Antonio. *Teoría de la inteligencia creadora.* Barcelona: Anagrama, 1993. ISBN 8433913751.
- Lemagny, J.C.; Rouillé, A. *Histoire de la photographie.* Paris: Bordas, 1993. ISBN 2040199837.
- Arnaldo, Javier [et al.]. *Historia de las ideas estéticas y de las teorías artísticas contemporáneas.* Madrid: Visor, 1996. ISBN 8477746990.

Complementària:

- Fernández Polanco, A. (Ed.). *Pensar la imagen/Pensar con las imágenes.* Madrid: Delirio, 2014. ISBN 9788415739098.
- Tomás, Facundo. *Escrito, pintado: (dialéctica entre escritura e imágenes en la conformación del pensamiento europeo).* València: Visor, 1998. ISBN 9788477745891.
- Gray, Camilla. *The Russian experiment in art (1863-1922).* London: Thames & Hudson, 2012. ISBN 9780500202074.
- Kandinsky, Vassili. *De lo espiritual en el arte: contribución al análisis de los elementos pictóricos.* Barcelona: Paidós, 1996. ISBN 844930315X.
- Cutillas, Abel. *Desànim de lucre: crítica de la ideología cultural.* Barcelona: Walrus Books, 2015. ISBN 9788494412226.

- Flor, Fernando R. de la. Giro visual: primacía de la imagen y de la lecto-escritura en la cultura postmoderna. Salamanca: Delirio, 2009. ISBN 9788493687762.
- Yvars, J. F. El siglo del collage: una apreciación radical. Barcelona: Elba, 2012. ISBN 9788493990275.